

Prawa podstawowe - Cypr

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.
Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: [el](#)

Sądy krajowe

Εparkhiakó Dikastírio Lefkosías (Sąd Rejonowy w Nikozji)

Ódós Kharálampos Moúskou

1405- Lefkosía

Cypr

Εparkhiakó Dikastírio Lemesoú (Sąd Rejonowy w Limassol)

Leophóros Lórdou Vírona ar. 8

3726- Lemesós

T.Θ.54619

Cypr

Εparkhiakó Dikastírio Lárnakas (Sąd Rejonowy w Larnace)

Leophóros Atrémidos

6301- Lárnaka

T.Θ.40107

Cypr

Εparkhiakó Dikastírio Páphou (Sąd Rejonowy w Pafos)

Odós Gonías Neophítou kai Nikolaídi

8100- Páphos

T.Θ.60007

Cypr

Εparkhiakó Dikastírio Ammokhóstou (Sąd Rejonowy w Famaguście)

Odós Sotíras, ar. 2

5286- Paralímni

Cypr

Εparkhiakó Dikastírio Lefkosías (Sąd Rejonowy w Kirenii)

Ódós Kharálampos Moúskou

1405- Lefkosía

Cypr

Krajowe instytucje praw człowieka:

Rzecznik ds. Administracji i Praw Człowieka (rzecznik praw obywatelskich)

Rzecznik ds. Administracji i Praw Człowieka (Επίτροπος Δικίσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, zwany również „rzecznikiem praw obywatelskich”) jest niezależnym urzędnikiem państwowym, którego urząd został oficjalnie utworzony w 1991 r. Rzecznik jest instytucją odpowiedzialną przede wszystkim za pozasądową kontrolę administracji i ochronę praw człowieka.

Rzecznik ma przede wszystkim za zadanie zapewnić legalność, promować dobre rządy, chronić prawa osób fizycznych, zwalczać niewłaściwe administrowanie oraz bronić praw obywateli i praw człowieka w ujęciu ogólnym.

Rzecznik zwykle podejmuje czynności wyjaśniające po złożeniu wniosku przez obywatela, który został bezpośrednio i osobiście pokrzywdzony przez działanie będące przedmiotem wniosku. Rzecznik może jednak podjąć czynności wyjaśniające również na polecenie Rady Ministrów lub z inicjatywy własnej w sprawach leżących w interesie ogólnym.

Sugestie lub zalecenia Rzecznika nie są wiążące. Niezastosowanie się do nich przez strony rodzi jednak kwestię przestrzegania podstawowych zasad. Pozycja Rzecznika została wzmocniona w wyniku ostatniej nowelizacji właściwej ustawy, która umożliwia mu skonsultowanie się z organem, którego dotyczy skarga, w celu wypracowania sposobu, w jaki organ może przyjąć stanowisko Rzecznika i zastosować się do niego w praktyce.

Uprawnienia Rzecznika ds. Administracji są bardzo szerokie ze względu na to, że poza sprawowaniem wyżej opisanych funkcji pełni on również następujące role:

organu ds. walki z dyskryminacją: w tej roli Rzecznik sprawdza, po otrzymaniu wniosku złożonego przez osobę fizyczną lub z własnej inicjatywy, czy naruszono zasadę równego traktowania osób bez względu na rasę, narodowość lub pochodzenie etniczne, język, kolor skóry, wiek, niepełnosprawność, orientację seksualną, wyznanie, przekonania polityczne lub dowolne inne przekonania, w obszarach ochrony socjalnej, zabezpieczenia społecznego, świadczeń społecznych, opieki zdrowotnej, kształcenia, zrzeszania się w stowarzyszeniach i związkach zawodowych lub dostępu do towarów i usług, w tym do mieszkalnictwa. Rzecznik może działać zarówno w sektorze publicznym, jak i w sektorze prywatnym;

organu ds. równości: w tej roli Rzecznik sprawdza, po otrzymaniu wniosku złożonego przez osobę fizyczną lub z własnej inicjatywy, czy naruszono zasadę równego traktowania osób bez względu na płeć lub tożsamość płciową, rasę, narodowość lub pochodzenie etniczne, język, kolor skóry, wiek, niepełnosprawność, orientację seksualną, wyznanie, przekonania polityczne lub dowolne inne przekonania, w obszarach zatrudnienia, pracy i szkolenia zawodowego, w tym w zakresie umów o pracę lub dokumentów regulujących stosunek pracy, rekrutacji, rozwiązania stosunku pracy, ogłoszeń o pracę publikowanych w gazetach itd. Rzecznik może również sprawdzić w szczególności, czy doszło do dyskryminacji osób fizycznych ze względu na płeć w zakresie dostępu do towarów i usług (np. kształcenia, opieki zdrowotnej, bankowości lub usług z zakresu ubezpieczeń). Rzecznik może działać zarówno w sektorze publicznym, jak i w sektorze prywatnym;

niezależnego organu ds. zapobiegania torturom: w tej roli Rzecznik może swobodnie odwiedzać miejsca, w których przebywają osoby fizyczne całkowicie lub częściowo pozbawione wolności (np. zakłady karne, areszty policyjne, zakłady psychiatryczne lub domy starców), aby obserwować i rejestrować oferowane w nich warunki życia. Celem takich czynności jest zapewnienie poszanowania godności i praw osób przebywających w tych placówkach. Po przeprowadzeniu takich wizyt Rzecznik wydaje zalecenia, których celem jest poprawa ustalonych warunków oraz udoskonalenie właściwych ram prawnych i instytucjonalnych. W kontekście przeprowadzania kontroli właściwych organów i otwartej komunikacji z nimi Rzecznik może wydawać zalecenia i przedstawiać skargi w celu zapobiegania torturom i niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu. Rzecznik może działać zarówno w sektorze publicznym, jak i w sektorze prywatnym;

krajowej instytucji praw człowieka: w tej roli Rzecznik przedstawia opinie, zalecenia i skargi, jeżeli uzna, że którykolwiek organ państwowy naruszył lub ograniczył prawa człowieka. Rzecznik podejmuje również działania w szerszym zakresie, aby wspierać poszanowanie praw człowieka, i kontaktuje się w tym celu z organizacjami pozarządowymi, które zajmują się prawami człowieka, i innymi zorganizowanymi grupami;

niezależnego organu ds. zapewnienia poszanowania praw osób niepełnosprawnych: w tej roli Rzecznik odpowiada za promowanie, ochronę i monitorowanie wdrażania na Cyprze konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Rzecznik ocenia, z własnej inicjatywy albo na wniosek, czy organy państwowe przestrzegają postanowień konwencji, i przedstawia propozycje mające na celu poprawę sytuacji. Ponadto Rzecznik współpracuje z innymi organami działającymi w tym obszarze i edukuje na temat praw osób niepełnosprawnych, promuje świadomość w ich zakresie i wzmacnia ich realizację w praktyce.

Policja cypryjska

W strukturach policji cypryjskiej stworzono i uruchomiono biura mające na celu promowanie, ochronę i wzmacnianie podstawowych praw człowieka. Poniżej przedstawiono zwięzły zarys zadań i obowiązków tych biur, które świadczą o tym, że policja podejmuje wysiłki na rzecz zapewnienia ochrony praw podstawowych.

- **Biuro ds. Praw Człowieka**

Biuro ds. Praw Człowieka podlega Dyrekcji ds. Współpracy Policyjnej i Unii Europejskiej Komendy Głównej Policji Cypryjskiej i:

(i) odpowiada za badanie i wdrażanie obowiązków przewidzianych w decyzjach różnych unijnych instytucji praw człowieka w obszarach wchodzących w zakres kompetencji policji;

- (ii) skupia się na wdrażaniu zaleceń sformułowanych przez Radę Europy w odniesieniu do warunków przetrzymywania w policyjnych izbach zatrzymań itd.;
- (iii) przeprowadza systematyczne inspekcje w policyjnych izbach zatrzymań oraz składa właściwe sprawozdania i wydaje zalecenia dotyczące sposobów poprawy warunków przetrzymywania i życia więźniów;
- (iv) współpracuje z innymi agencjami rządowymi, organizacjami pozarządowymi i niezależnymi organami w kwestiach dotyczących ochrony praw człowieka przysługujących wszystkim obywatelom oraz wydaje zalecenia w celu zapewnienia, by policja przestrzegała przepisów prawa i postanowień konwencji, które Republika Cypryjska podpisała i ratyfikowała;
- (v) współpracuje z Cypryjską Szkołą Policyjną w ramach planowania i wdrażania programów szkoleniowych w zakresie praw człowieka;
- (vi) przygotowuje i rozpowszechnia okólniki i podręczniki na temat ochrony i promowania poszanowania praw człowieka.

- **Biuro ds. Walki z Dyskryminacją**

Biuro ds. Walki z Dyskryminacją podlega Departamentowi Karnemu Komendy Głównej Policji Cypryjskiej i ma za zadanie zapobieganie dyskryminacji, rasizmowi i ksenofobii oraz zwalczanie tych zjawisk.

W ramach swoich najważniejszych funkcji Biuro:

- (i) zapewnia koordynację, monitorowanie i współpracę między funkcjonariuszami policji w ramach prowadzenia czynności dochodzeniowych oraz dokumentowania przestępstw i incydentów z pobudek rasistowskich lub zbrodni na tle rasizmu;
- (ii) współpracuje z innymi agencjami rządowymi i organizacjami pozarządowymi, które angażują się w walkę z dyskryminacją i rasizmem;
- (iii) współpracuje z Cypryjską Szkołą Policyjną i innymi organizacjami, aby zapewnić funkcjonariuszom policji dalsze szkolenie;
- (iv) służy jako biuro łącznikowe między policją cypryjską a innymi agencjami odpowiedzialnymi za skuteczniejsze kształtowanie polityki przeciwko rasizmowi;
- (v) wzmacnia i wdraża krajowe ramy prawne odnoszące się do międzynarodowych i unijnych wytycznych i obowiązków.

- **Biuro ds. Zwalczania Przemocy Domowej i Znęcania się nad Dzieckiem**

Biuro ds. Zwalczania Przemocy Domowej i Znęcania się nad Dzieckiem podlega Departamentowi Karnemu Komendy Głównej Policji Cypryjskiej i zajmuje się przede wszystkim działaniami o charakterze koordynacyjnym, wdrożeniowym i wspierającym.

Jego zasadnicze funkcje polegają na monitorowaniu spraw lub zdarzeń, badaniu akt spraw karnych i wydawaniu zaleceń na temat dalszego sposobu ich rozpatrywania. Ze względu na obowiązki w zakresie ścigania przestępstw Biuro ds. Zwalczania Przemocy Domowej i Znęcania się nad Dzieckiem współpracuje ze śledczymi odpowiedzialnymi za te sprawy, konsultantami rodzinnymi lub urzędnikami służb opieki społecznej i innymi urzędnikami państwowymi lub innymi urzędnikami, którzy są odpowiedzialni za ten obszar, a także z ofiarami, z którymi kontakt nawiązywany jest osobiście lub telefonicznie. We współpracy z Cypryjską Szkołą Policyjną Biuro organizuje również seminaria szkoleniowe dla funkcjonariuszy policji.

- **Biuro ds. Zwalczania Handlu Ludźmi**

Biuro ds. Zwalczania Handlu Ludźmi podlega Departamentowi Karnemu Komendy Policji Cypryjskiej i ma na celu zwalczanie handlu ludźmi zgodnie z ustawą o zapobieganiu handlowi ludźmi i ich wykorzystywaniu, zwalczaniu tych zjawisk i ochronie ofiar lub z wszelkimi innymi właściwymi przepisami i obowiązkami policji, na szczeblu zarówno europejskim, jak i międzynarodowym.

W ramach swoich najważniejszych funkcji i obowiązków Biuro:

1. przetwarza, analizuje i wykorzystuje informacje dotyczące przestępstw, które mają związek z jego zakresem zadań;
2. koordynuje działania wszystkich dyrekcji/agencji/departamentów, aby zapewnić dobre rozplanowanie w czasie i właściwą organizację operacji w całym kraju;
3. identyfikuje ofiary handlu ludźmi lub ich wykorzystywania zgodnie z właściwymi wytycznymi w zakresie identyfikacji i właściwymi przepisami prawa;
4. zapewnia funkcjonariuszom policji wskazówki w zakresie spraw dotyczących handlu ludźmi;

5. podejmuje działania następcze w związku z czynnościami wyjaśniającymi, które dotyczą spraw odnoszących się do handlu ludźmi, i zapewnia funkcjonariuszom przeprowadzającym przesłuchania właściwe wskazówki, bez względu na miejsce odbywania przez nich służby;
6. korzystając z wytycznych nadinspektora stojącego na czele Departamentu Karnego, podejmuje czynności dochodzeniowe w skomplikowanych i poważnych sprawach dotyczących naruszenia ustawy o zapobieganiu handlowi ludźmi i ich wykorzystywaniu, zwalczaniu tych zjawisk i ochronie ofiar we współpracy z właściwie wyszkolonymi funkcjonariuszami służącymi w rejonowych wydziałach dochodzeniowo-śledczych;
7. odpowiada na skargi z innych państw o zapewnienie pomocy prawnej w związku z handlem ludźmi;
8. prowadzi bazę danych statystycznych oraz opracowuje właściwe sprawozdania i dane statystyczne;
9. pełni wszelkie pozostałe funkcje przewidziane w przepisach i w krajowym planie działania przeciwko handlowi ludźmi lub powierzone mu przez Komendanta Głównego Policji.

Aby zabezpieczyć i chronić prawa zidentyfikowanych ofiar handlu ludźmi, Biuro współpracuje ze służbami opieki społecznej oraz takimi organizacjami pozarządowymi jak Cyprus Stop Trafficking, KISA, Caritas, Well Spring itd.

Rzecznik Praw Dziecka

Urząd Rzecznika Prawa Dziecka (Epítropos Prostatías ton Dikaiomáton tou Paidioú) został ustanowiony ustawą o Rzeczniku Ochrony Praw Dziecka z 2007 r. (ustawa 74(I)/2007), która weszła w życie w dniu 22 czerwca 2007 r. W ustawie uregulowano powołanie Rzecznika, ustanowienie i funkcjonowanie Biura Rzecznika i inne powiązane kwestie. Ustawę znowelizowano w 2014 r. ustawą o ochronie praw dziecka z 2014 r. [44(I)/2014] w celu rozwiązania dodatkowych kwestii.

W ustawie przewidziano istotne przepisy, dzięki którym Biuro Rzecznika służy jako niezależna organizacja praw człowieka odpowiedzialna za ochronę i promowanie praw dziecka. W ustawie określono szeroki zakres funkcji i obowiązków Rzecznika, które do celów referencyjnych można podzielić na cztery filary:

- kontrola i monitorowanie przepisów, procedur i praktyk wdrażanych przez organy sektora publicznego i prywatnego,
- wzmocnienie pozycji i uczestnictwa dzieci,
- kształcenie i podnoszenie świadomości dzieci i ogółu społeczeństwa w zakresie praw dziecka,
- reprezentowanie dzieci i ich interesów w postępowaniach, które ich dotyczą.

Pierwszą osobą, którą powołano na stanowisko Rzecznika Praw Dziecka, była Leda Koursoumba. Obecnie trwa jej druga kadencja na stanowisku Rzecznika.

Dane kontaktowe:

Gonía Apellí kai Páflou Nirvána, 5os Órophos, 1496

Nr tel.: +357 22873200

Faks: +357 22872365

Adres e-mail: [✉ childcom@ccr.gov.cy](mailto:childcom@ccr.gov.cy)

Strona internetowa: [✉ http://www.childcom.org.cy/](http://www.childcom.org.cy/)

Rzecznik ds. Ochrony Danych Osobowych

Rzecznik ds. Ochrony Danych Osobowych (Epítropos Prostatías Dedoménon Protopikoú Kharaktíra) funkcjonuje jako niezależny organ nadzorczy powołany na mocy ustawy nr 112 z 2001 r. o przetwarzaniu danych osobowych (ochronie osób fizycznych) (ustawa 112(I)/2001), na mocy której transponowano do prawa krajowego dyrektywę 95/46/WE.

Rzecznik nadzoruje wdrażanie tej ustawy. Funkcje Rzecznika obejmują przeprowadzanie kontroli, wydawanie zezwoleń przewidzianych w przepisach prawa i nakładanie kar administracyjnych za naruszenie ustawy. Rzecznik współpracuje z właściwymi organami w innych państwach członkowskich i z Radą Europy w przypadkach, które wchodzą w zakres obowiązków Rzecznika, i w ramach promowania poszanowania prawa do prywatności i prawa do ochrony danych osobowych, które przysługują obywatelom Unii.

Rzecznik działa jako krajowy organ nadzorczy dla Europolu, Eurojustu, Eurodac, SIS II (system informacyjny Schengen drugiej generacji), VIS (wizowy system informacyjny), CIS (system informacji celnej) i IMI (system wymiany informacji na rynku wewnętrznym).

Celem Biura Rzecznika jest zapewnianie społeczeństwu lepszej jakości informacji na temat praw przewidzianych w ustawie i krzewienie kultury przyjaznej prywatności zarówno w sektorze publicznym, jak i w sektorze prywatnym.

Departament ds. Włączenia Społecznego Osób Niepełnosprawnych Ministerstwa Pracy, Opieki Socjalnej i Zabezpieczenia Społecznego

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych jest przełomem w historii, jeżeli chodzi o niepełnosprawność, i nakłada na państwa obowiązek przyjęcia wszelkich właściwych środków ustawodawczych, administracyjnych i innych, aby chronić prawa osób niepełnosprawnych we wszystkich aspektach życia. Republika Cypryjska ratyfikowała konwencję w 2011 r. oraz przygotowała i przyjęła pierwszy krajowy plan działania w zakresie niepełnosprawności w 2013 r.

Departament ds. Włączenia Społecznego Osób Niepełnosprawnych, będący kluczowym podmiotem prowadzącym działania w tym zakresie, podjął się koordynacji skutecznego wdrażania konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz krajowych planów działania w zakresie niepełnosprawności na lata 2013–2015 i 2017–2020.

Ponadto Departament ds. Włączenia Społecznego Osób Niepełnosprawnych ma na celu promowanie ochrony socjalnej, włączenia społecznego i zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Jego podstawowe działania obejmują:

- przeprowadzanie ocen i wystawianie zaświadczeń o niepełnosprawności i zdolności funkcjonowania,
- przyznawanie świadczeń społecznych osobom niepełnosprawnym,
- zapewnianie bezpośredniej i pośredniej rehabilitacji zawodowej i innych usług wsparcia.

Celem Departamentu jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i stworzenie dla nich nowych perspektyw integracji społecznej poprzez planowanie, koordynację i wdrażanie reform.

Krajowy Mechanizm na rzecz Praw Kobiet

1. Krajowy Mechanizm na rzecz Praw Kobiet (Ethnikós Mikhanismós yia ta Dikaiómata tis Yinaíkas) został ustanowiony w dniu 16 lutego 1994 r. na mocy decyzji Rady Ministrów nr 40.609.
2. Krajowy Mechanizm na rzecz Praw Kobiet jest najważniejszą organizacją kształtującą i promującą politykę rządu zmierzającą do wyeliminowania dyskryminacji kobiet w przepisach i doprowadzenia do równości mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach prawa. Pomaga również w ustanowieniu zasady równości i równych szans w praktyce, co wymaga m. in. zmiany podejścia, promowania specjalnych programów wsparcia i wzmocnienia pozycji kobiet w ich wielowymiarowych rolach, a także włączania idei równości do wszystkich programów i strategii.
3. Zgodnie z decyzją Rady Ministrów nr 76.789 z dnia 23 kwietnia 2014 r. na czele Rady i Krajowego Komitetu Krajowego Mechanizmu na rzecz Praw Kobiet stoi Rzecznik ds. Równouprawnienia Płci, a Sekretariatem Generalnym Mechanizmu zarządzają urzędnicy z Biura ds. Równości Płci Ministerstwa Sprawiedliwości i Porządku Publicznego.
4. Krajowy Mechanizm na rzecz Praw Kobiet obejmuje trzy organy kolegialne: (i) Radę, (ii) Komitet Krajowy, (iii) Komitet Międzyministerialny. W jego skład wchodzi również Sekretariat Generalny.
5. W skład *Rady* Krajowego Mechanizmu ds. Praw Kobiet wchodzi 19 organizacji członkowskich. Członkowie Rady obejmują organizacje działające na rzecz kobiet, związki zawodowe i inne organizacje pozarządowe, w tym dwie organizacje działające na rzecz kobiet ze społeczności Turków cypryjskich (poniżej załączono wykaz organizacji członkowskich Rady).
6. *Komitet Krajowy* Krajowego Mechanizmu na rzecz Praw Kobiet składa się z 69 organizacji członkowskich, w tym organizacji związanych z partiami politycznymi, organizacji zwalczających przemoc wobec kobiet i ich wykorzystywanie, organizacji zajmujących się szkoleniem i badaniami, organizacji działających przeciw rasizmowi, organizacji rolniczych, związków zawodowych, organizacji działających na rzecz pokoju, wsiadłców, rodziny, dzieci itd.
7. *Komitet Międzyministerialny* Krajowego Mechanizmu na rzecz Kobiet obejmuje urzędników ze wszystkich ministerstw i z Dyrekcji Generalnej ds. Programów Europejskich, Koordynacji i Rozwoju, którzy są odpowiedzialni za prawa kobiet.
8. *Sekretariat Generalny* przygotowuje spotkania wszystkich organów Krajowego Mechanizmu na rzecz Praw Kobiet i pomaga we wdrażaniu wszystkich podjętych decyzji, zapewniając wsparcie oraz wskazówki dotyczące kwestii administracyjnych i naukowych.

Komisja Parlamentarna ds. Praw Człowieka i Równych Szans dla Kobiet i Mężczyzn

Głównym zadaniem Komisji Parlamentarnej ds. Praw Człowieka i Równych Szans dla Kobiet i Mężczyzn jest badanie i analizowanie, w kontekście realizowania kontroli parlamentarnej, czy w Republice Cypryjskiej przestrzega się postanowień konstytucji Cypru, konwencji międzynarodowych i właściwych przepisów.

W tym kontekście Komisja analizuje sprawy związane z naruszeniem praw człowieka ze szkodą dla obywateli i innych osób mieszkających w Republice Cypryjskiej oraz składa właściwe sprawozdania do Izby Reprezentantów.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej. W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.

Ostatnia aktualizacja: 23/07/2019